

САМОСТІЙНЕ ОПРАЦЮВАННЯ МАТЕРІАЛІВ З ДИСЦИПЛІНИ АВТОТЕХНІЧНА ЕКСПЕРТИЗА

ТЕМА №1 Види експертиз. Мета і завдання експертизи. Службове розслідування ДТП. Судова експертиза.

Службове розслідування. Термін проведення. Права і обов'язки службового експерта. Акт службового розслідування. Види судової експертизи. Ціль експертизи, проведення експертизи. Обов'язки і права експертів. Контроль за проведенням експертиз.

Самостійна робота. Відповідальність судового експерта.

ТЕМА №2. ВИБІР ТА ВИЗНАЧЕННЯ ВИХІДНИХ ДАНИХ ДЛЯ АНАЛІЗУ ДТП

Основні матеріали для проведення автотехнічної експертизи. Постанова слідчого або суду про призначення експертизи. Протокол огляду та перевірки технічного стану транспортного засобу. Довідка про ДТП. Додаткові дані з довідкової літератури.

Самостійна робота. Визначення швидкості руху пішохода.

ТЕМА №3. ОСОБЛИВОСТІ ОГЛЯДУ МІСЦЯ ДТП. УЧАСТЬ ЕКСПЕРТА В ОГЛЯДІ.

Огляд місця ДТП. Протокол огляду. Порядок проведення огляду місця ДТП слідчим експертом. Орієнтуюче, оглядове, вузлове та детальне фотографування місця ДТП. Основні задачі огляду місця ДТП.

Самостійна робота. Скласти протокол огляду місця ДТП.

ТЕМА №4. ПОРЯДОК СКЛАДАННЯ СХЕМИ ДО ПРОТОКОЛУ ОГЛЯДУ МІСЦЯ ДТП. ОГЛЯД ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ.

Складання схеми дорожньої обстановки. Геометрична характеристика дороги, засоби регулювання руху. Складання чернетки схеми. Чистова схема. Складання протоколу технічного стану транспортного засобу. Фотографування пошкоджених транспортних засобів.

Самостійна робота. Скласти схему дорожньої обстановки.

ТЕМА №5. СЛІДОВА ІНФОРМАЦІЯ НА МІСЦІ ДТП.

Визначення координат місця ДТП. Фіксація слідів транспортного засобу на місці пригоди. Гальмування на асфальтобетонні; на ґрунтовій дорозі; на піщаній та на дорозі вкритій снігом. Сліди ковзання легкових автомобілів.

Самостійна робота. Методика визначення і фіксування слідів гальмування на асфальті.

ТЕМА №6. КЛАСИФІКАЦІЯ СЛІДІВ ПІСЛЯ ДТП. ЇХ ЗНАЧЕННЯ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ДТП.

Сліди на місці ДТП. Сліди залишені транспортними засобами. Сліди і пошкодження на транспортних засобах. Сліди на одязі та взутті потерпілих. Виникнення слідів на різних стадіях механізму ДТП. Знаходження і фіксація

слідів.визначення характеру руху транспортних засобів по слідах коліс на проїзній частині.

Самостійна робота. Реконструкція обставин ДТП з урахуванням слідів на місці ДТП.

Семінар по темах №6,7

ТЕМА №7. НАЇЗД ТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ НА ПІШОХОДА.

Класифікація наїзду на пішохода. Причини наїзду транспортних засобів на пішоходів і задачі експертного аналізу. Механізм наїзду на пішохода. Характер зближення транспортного засобу і пішохода перед наїздом.

Самостійна робота. Визначення швидкості руху транспортного засобу при блокуючому ударі.

ТЕМА №8. МОМЕНТ ВИНИКНЕННЯ НЕБЕЗПЕКИ ДЛЯ РУХУ.

Експертний підхід до вибору моменту виникнення небезпеки для руху. Безпека для руху при наїзді на пішохода.

Самостійна робота. Момент виникнення небезпеки для руху при ДТП з дітьми, сліпими пішоходами в нетверезому стані.

ТЕМА №9. ЗАГАЛЬНА МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ АВТОТЕХНІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ.

Вивчення механізму виникнення і розвитку ДТП. Параметри руху транспортного засобу і пішохода. Зупинний і гальмовий шлях транспортного засобу, їх визначення. Визначення швидкості руху транспортного засобу при наїзді на непорушну перешкоду

Самостійна робота. Визначення сповільнення транспортного засобу при несправній гальмівній системі.

ТЕМА №10. ЕКСПЕРТНИЙ АНАЛІЗ ФРОНТАЛЬНОГО НАЇЗДУ НА ПІШОХОДА ПРИ НЕОБМЕЖЕНІЙ ВИДИМОСТІ.

Визначення швидкості руху транспортного засобу до гальмування, швидкості руху під час наїзду на пішохода. Визначення умов запобігання наїзду на пішохода шляхом гальмування або об'їзду пішохода попереду та позаду.

Самостійна робота. Визначення швидкості руху пішохода під час ДТП.

ТЕМА №11. ЕКСПЕРТНИЙ АНАЛІЗ НАЇЗДУ НА ПІШОХОДА БОКОВОЮ ПОВЕРХНЕЮ АВТОМОБІЛЯ В УМОВАХ НЕОБМЕЖЕНОЇ ВИДИМОСТІ.

Визначення попередньої швидкості руху автомобіля, швидкості руху під час наїзду на пішохода. Визначення можливості запобігання ДТП своєчасним гальмуванням, а також шляхом об'їзду пішохода попереду чи позаду.

Самостійна робота. Визначення часу руху пішохода в небезпечній зоні, часу руху транспортного засобу з моменту виникнення небезпек для руху до місця ДТП.

ТЕМА №12. ЕКСПЕРТНИЙ АНАЛІЗ НАЇЗДУ НА ПІШОХОДА В УМОВАХ ОБМЕЖЕНОЇ ВИДИМОСТІ.

Порядок експертного аналізу ДТП в умовах обмеженої видимості. Визначення моменту виникнення небезпеки руху в умовах обмеженої видимості.

Самостійна робота. Порядок проведення слідчого експерименту по визначенню загальної видимості дороги, конкретної видимості пішохода, що рухався вздовж проїзної частини.

ТЕМА №13. ЕКСПЕРТНИЙ АНАЛІЗ НАЇЗДУ НА ПІШОХОДА В УМОВАХ ОБМЕЖЕНОЇ ОГЛЯДОВОСТІ.

Порядок експертного аналізу наїзду на пішохода в умовах обмеженої оглядовості, яка викликана непорушною перешкодою. Визначення моменту виникнення небезпеки для руху транспортного засобу кінематичним і геометричним шляхом.

Самостійна робота. Визначення відстані руху пішохода в небезпечній зоні.

ТЕМА №14. ЕКСПЕРТНИЙ АНАЛІЗ ЗАПОБІГАННЯ НАЇЗДУ НА ПІШОХОДА ШЛЯХОМ ОБ'ЇЗДУ ЙОГО.

Дослідження механізму обїзду пішохода, що знаходиться на проїзній частині, попереду чи позаду, якщо удар нанесено передньою частиною транспортного засобу. Послідовність розрахунку обїзду пішохода, якщо удар нанесено боковою поверхнею транспортного засобу. Визначення динамічного коридору.

Самостійна робота. Дослідження умов виникнення маневру безпечного обїзду пішохода.

ТЕМА №15. ЗІТКНЕННЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

Класифікація видів зіткнення транспортних засобів. Причини зіткнення транспортних засобів і задачі експертного дослідження. Дослідження механізму зіткнення транспортних засобів.

Самостійна робота. Експертний аналіз удару при зіткненні транспортних засобів.

ТЕМА №16. ВИЗНАЧЕННЯ МІСЦЯ ЗІТКНЕННЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ.

Визначення місця зіткнення по слідах транспортних засобів; про трасах залишених відкинутими об'єктами; по розташуванню об'єктів, які відокремились від транспортного засобу; по кінцевому розташуванню транспортних засобів.

Самостійна робота. Характеристика пошкоджень транспортних засобів.

ТЕМА №17. ВИЗНАЧЕННЯ МОМЕНТУ ВИНИКНЕННЯ НЕБЕЗПЕКИ ДЛЯ РУХУ ПРИ ЗІТКНЕННІ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ.

Експертний підхід до вибору моменту виникнення небезпеки для руху. Момент виникнення небезпеки для руху на перехрестях; при русі транспортного засобу в зустрічному напрямку, коли транспортний засіб починає рухатись.

Самостійна робота. Особливості визначення моменту виникнення небезпеки для руху.

ТЕМА №18. ЕКСПЕРТНИЙ АНАЛІЗ ПЕРЕХРЕСНОГО ЗІТКНЕННЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ.

Дослідження перехресного зіткнення транспортних засобів. Визначення моменту виникнення небезпеки для руху. Визначення початкової швидкості руху транспортних засобів. Визначення швидкості руху в момент зіткнення.

Самостійна робота. Визначення місця зіткнення транспортних засобів.

ТЕМА №19. ВИЗНАЧЕННЯ ШЛЯХУ І ЧАСУ ОБ'ЇЗДУ ТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ.

Визначення безпечного інтервалу. Дослідження механізму об'їзду при наявності та відсутності зустрічних транспортних засобів. Визначення часу об'їзду при наявності зустрічних транспортних засобів.

Самостійна робота. Визначення динамічного коридору транспортного засобу, що рухається.

ТЕМА №20. ВИЗНАЧЕННЯ ШЛЯХУ І ЧАСУ ОБГОНУ ТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ.

Дослідження механізму обгону транспортних засобів. Обгін при постійній швидкості руху. Визначення безпечної дистанції і інтервалу. Визначення часу обгону. Визначення безпечного шляху обгону при наявності зустрічних транспортних засобів.

Самостійна робота. Дослідження обгону при русі транспортного засобу з прискоренням.

ТЕМА №21. ЕКСПЕРТНИЙ АНАЛІЗ ПОПЕРЕЧНОЇ СТІЙКОСТІ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ.

Дослідження механізму виникнення бокового заносу і подальшого перекидання транспортного засобу. Сили, які діють на автомобіль при прямолінійному русі на дорозі з поперечним ухилом. Сили, які діють на автомобіль, який рухається на повороті. Визначення граничної швидкості руху на повороті.

Самостійна робота. Дослідження факторів, які впливають на умови перекидання транспортного засобу.

ТЕМА №22. ПОРЯДОК ПРИЗНАЧЕННЯ І ВИКОНАННЯ ЕКСПЕРТИЗ.

Витяг з настанови про діяльність експертно-криміналістичної служби МВС України. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз.

Самостійна робота. Підготовка та призначення судової автотехнічної експертизи.

Рекомендована література

Основна література

1. Туренко А.М., Клименко В.І., Сараєв О.В., Данець С.В. Автотехнічна експертиза. Дослідження обставин ДТП. Підручник для вищих навчальних закладів-Харків. ХНАДУ, 2013.-320с.
2. Галаса П.В., Кисельов В.Б., Куйбіда А.С. та ін. Експертний аналіз дорожньо-транспортних пригод. Київ. Експерт-Сервіс,-1995.-192с
3. Автотранспортна експертиза: підручник/ В.К. Доля, Ю.О. Давідіч, А.І. Лозовий та ін..; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2011. – 422 с.
4. Решетніков Є.Б. Експертне дослідження наїзду на пішохода: навчальний посібник/ Є.Б. Решетніков. – Х.: ХДАДТУ, 1999. – 89 с. <https://surl.li/pcpmsm>
5. Наказ Міністерства юстиції України №53/5 від 08.10.1998р. Про затвердження інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково- методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень. Режим звернення: <https://surl.li/zjvwgs>
6. Закон України Про судову експертизу, м. Київ, 25 лютого 1994 року N 4038-XII <https://surl.li/kzuwbp>
7. Правила дорожнього руху України.-Х, Світлофор, 2021р. -88с.

Додаткова література

8. Доля В.К., Давідіч Ю.О., Лозовий А.І. Автотранспортна експертиза.: Підручник. - Харків, ХНАМГ, 2011. – 422 с.
9. Галаса П.В. Експертний аналіз дорожньо-транспортних пригод/ П.В. Галаса, В.Б. Кисильов, А.С. Куйбіда та ін.. – К., 1995. – 192 с.

Інформаційні ресурси:

10. Конспект лекцій Автотехнічна експертиза ДТП <https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/18168/1/DTP%201.pdf>
11. Кодекс України Про адміністративні правопорушення <https://surli.cc/bebesz>